

Redaguota: 1995 12 30

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1995 12 29

Įstatymas Nr.1-1165

Žin., 1995, Nr.107(priedas) - 2411

LIETUVOS RESPUBLIKOS

KOMERCINIŲ BANKŲ

Į S T A T Y M A S

1994 m. gruodžio 21 d. Nr.I-720

Vilnius

I skyrius

BENDROJI DALIS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

Įstatymo tikslas - reglamentuoti komercinių bankų (toliau - bankų) veiklą, kad bankų sistema būtų stabili, patikima, efektyvi ir saugi.

Įstatymas nustato bankų ir jų padalinių steigimo, licencijavimo sąlygas ir tvarką, jų veiklos, reorganizavimo bei likvidavimo ypatumus.

Bankai ir jų padaliniai registruojami Lietuvos Respublikos įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka.

Bankai savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymu ir kitais teisės aktais, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip, taip pat savo statutais (įstatatais).

Šis įstatymas netaikomas bankams, kurių veiklą reglamentuoja atskiri įstatymai.

2 straipsnis. Įstatyme vartojami terminai

Bankas - tai akcinio kapitalo pagrindu veikianti įmonė, kuri verčiasi indėlių ir kitų gražintinų lėšų priėmimu ar (ir) paskolų teikimu ir prisiima su tuo susijusią riziką bei atsakomybę, taip pat užsiima kita šio įstatymo nustatyta veikla.

Dukterinis bankas - tai bankas, kuriame kitas bankas tiesiogiai ar (ir) netiesiogiai valdo dalį akcinio kapitalo, suteikiančio teisę į daugiau kaip 50 procentų balsų, arba akcinio kapitalo dalį, suteikiančią galimybę kontroliuoti šio banko valdymą.

Banko filialas (skyrius) - neturintis juridinio asmens teisių Lietuvos Respublikoje įregistruoto banko teritorinis padalinys, veikiantis banko vardu ir atliekantis visas ar dalį banko operacijų pagal banko įgaliojimą, už kurio sandorius ir veiklą bankas atsako savo turtu.

Banko atstovybė - teritorinis banko padalinys,

atstovaujantis bankui užsienyje ar Lietuvos Respublikoje, tačiau neatliekantis banko operacijų ir neužsiimantis kita komercine - ūkine veikla.

Banko licencija - raštiškas Lietuvos banko leidimas verstis šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta veikla.

Akcijų paketas - fizinių ar juridinių asmenų ar jų grupės tiesiogiai ar (ir) netiesiogiai įsigyta arba valdoma 1/10 ar didesnė banko akcinio arba balsavimo teisę suteikiančio kapitalo dalis.

Kontrolinis akcijų paketas - fizinių ar juridinių asmenų ar jų grupės tiesiogiai ar (ir) netiesiogiai įsigytas arba valdomas akcijų paketas, suteikiantis jų savininkams ar valdytojams galimybę kontroliuoti banko valdymą ir veiklą.

Tiesiogiai įgytos ar (ir) valdomos akcijos - akcinio kapitalo dalis, kurią akcininkas įsigijo ar (ir) valdo savo vardu ar yra perdavęs įgaliojimus trečiajam asmeniui valdyti jo vardu.

Netiesiogiai įgytos ar (ir) valdomos akcijos - akcinio kapitalo dalis, kurią akcininkas ar jų grupė ar trečiasis asmuo per jų grupę įgijo ar (ir) valdo per turtinius santykius.

Banko kapitalas - pagrindinio ir papildomų kapitalų suma.

Pagrindinis kapitalas - banko akcinio kapitalo, atsargos kapitalo bei praėjusių metų nepaskirstyto pelno suma.

Akcinis kapitalas - visų įregistruotų akcijų nominali vertė.

Atsargos kapitalas - Lietuvos banko nustatyta tvarka suformuotas kapitalas.

Papildomi kapitalai - banko statute (įstatuose) numatyti kiti banko kapitalai ir fondai.

3 straipsnis. Draudimai

Be banko licencijos draudžiama verstis banko veikla.

Žodžius "bankas", "komercinis bankas" ar kitokius šių žodžių junginius arba jų vedinius gali vartoti savo pavadinime, reklamoje ar kitais tikslais tik tie Lietuvos Respublikoje įregistruoti juridiniai asmenys, kurie turi šio įstatymo nustatyta tvarka išduotą banko licenciją.

Šio straipsnio antroje dalyje nurodyti žodžiai, jų junginiai ir vediniai gali būti vartojami kitų ūkio subjektų pavadinimuose, kai iš konteksto, kuriame pavartoti šie žodžiai, aišku, kad jų vartojimas nėra susijęs su banko veikla.

Vartoti banko pavadinime žodį "valstybinis" arba šio žodžio vedinius gali tik tie bankai, kurių ne mažiau kaip 51 procentas akcinio kapitalo nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

4 straipsnis. Banko pavadinimas ir antspaudas

Banko ir jo padalinių pavadinime turi būti žodžiai "bankas" ar "komercinis bankas". Banko pavadinimas ir jo firminis ženklas turi būti įregistruotas Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Antspaudė turi būti visas ar sutrumpintas banko pavadinimas.

5 straipsnis. Banko turtinė atsakomybė

Bankas yra ribotos turtinės atsakomybės juridinis asmuo. Jis neatsako už akcininkų ar (ir) steigėjų prievoles, o akcininkai ar (ir) steigėjai už banko prievoles atsako tik tuo turtu, kurį jie

perdavė bankui kaip steigėjai ar įsigydami šio banko akcijų.

Bankas neatsako už valstybės prievoles, o valstybė neatsako už banko prievoles, išskyrus atvejus, kai valstybė prisiima tokią atsakomybę.

6 straipsnis. Užsienio banko steigimas Lietuvos Respublikoje

Užsienio bankas Lietuvos Respublikoje gali:

- 1) steigti dukterinį banką;
- 2) įsigyti veikiančio banko akcijų, o jeigu Lietuvos bankas leidžia, įsigyti veikiančio banko kontrolinį akcijų paketą;

- 3) jeigu Lietuvos bankas leidžia, steigti banko atstovybes.

Lietuvos bankas steigiamam užsienio banko dukteriniam bankui išduoda banko licenciją, jeigu:

- 1) užsienio bankas steigia dukterinį banką vienas arba kartu su kitu Lietuvos Respublikoje licencijuotu banku ar bankais;

- 2) pagrindinis kapitalas yra ne mažesnis už Lietuvos banko nustatytą minimalų pagrindinį kapitalą;

- 3) užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio bankas, įstatymai leidžia šios valstybės bankams steigti dukterinius bankus užsienyje arba bankas tam turi toje valstybėje vykdančios bankų priežiūra institucijos leidimą;

- 4) statutas (įstatai) įregistruoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

- 5) statute (įstatuose) nurodytas kapitalas visiškai apmokėtas.

II skyrius

BANKŲ STEIGIMAS IR LICENCIJAVIMAS

7 straipsnis. Banko steigėjai

Banko steigėjai, išskyrus, kai steigiamas užsienio banko dukterinis bankas, yra Lietuvos Respublikos fiziniai ir juridiniai asmenys bei įmonės, neturinčios juridinio asmens teisių, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 3 straipsnio nustatyta tvarka sudariusios steigimo sutartį. Šioje sutartyje nustatomos steigėjų teisės ir pareigos steigiant banką bei atsakomybė už įsipareigojimų nevykdymą. Banko steigėjų ar akcininkų negali būti mažiau kaip 7. Kiekvienas banko steigėjas turi būti ir jo akcininkas, įsigijęs steigimo metu ne mažiau kaip 2 procentus banko akcinio kapitalo. Jeigu vienas ar keli banko steigėjai iki banko licencijos išdavimo atsisako įsigyti banko akcijų arba jas perleidžia kitiems asmenims, Lietuvos bankas gali atsisakyti išduoti banko licenciją.

Užsienio bankas gali būti dukterinio banko steigėjas Lietuvos Respublikoje, jeigu:

- 1) turi užsienio valstybės, kurios jurisdikcijai jis priklauso, išduotą banko licenciją;

- 2) valstybės, kurios jurisdikcijai priklauso užsienio bankas, įstatymai leidžia šios valstybės bankams steigti dukterinius bankus užsienyje arba bankas turi tam toje valstybėje bankų priežiūra atliekančios institucijos leidimą.

Banko steigėjai privalo būti nepriekaištingos reputacijos ir pateikti Lietuvos bankui dokumentus apie lėšų, panaudotų banko pagrindiniam kapitalui formuoti, kilmę ir steigėjų finansinę

būklę.

8 straipsnis. Banko steigimas

Bankas gali būti steigiamas uždaruojų ar atviruoju būdu.

Banko steigėjai, įregistravę banko statutą (įstatus) Lietuvos Respublikos įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka, išleidę akcijas ir sukaupę pagrindinį kapitalą, kreipiasi į Lietuvos banką su paraiška banko licencijai gauti.

Banko steigimo metu banko išleistos akcijos negali būti platinamos viešai, neatsižvelgiant į banko steigimo būdą, kol bankas neįregistruotas įstatymų nustatyta tvarka.

Veikiančiai bendrovei, kurios visuotinis akcininkų susirinkimas priėmė sprendimą verstis banko veikla, taikomos Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo 10 straipsnio pirmoji, šeštoji - dešimtoji ir dvyliktoji dalys ir ji gali kreiptis į Lietuvos banką banko licencijai gauti.

Gavęs Lietuvos banko licenciją ir įsiregistravęs Lietuvos Respublikos įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka, bankas įgyja teisę pradėti veiklą. Banko statuto (įstatų) pakeitimai registruojami Lietuvos Respublikos įmonių rejestro įstatymo nustatyta tvarka, prieš tai gavus Lietuvos banko leidimą.

9 straipsnis. Banko filialų (skyrių) ir atstovybių steigimas

Banko filialai (skyriai) ir atstovybės Lietuvos Respublikoje ir užsienyje steigiami gavus Lietuvos banko leidimą ir registruojami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Kiti banko padaliniai steigiami banko statute (įstatuose) nustatyta tvarka. Jie veikia neviršydami banko suteiktų įgalinimų, vadovaudamiesi banko patvirtintais nuostatais.

10 straipsnis. Paraiška banko licencijai gauti

Paraiškoje banko licencijai gauti turi būti:

- 1) banko veiklos metmenys;
- 2) banko buveinės adresas;
- 3) steigėjų juridinis statusas;
- 4) banko tarybos, valdybos pirmininkų ir administracijos vadovo vardai ir pavardės.

Kartu su paraiška pateikiami šie dokumentai ir informacija:

- 1) banko statutas (įstatatai);
- 2) banko steigimo dokumentai (steigimo sutartis, steigiamojo susirinkimo protokolas, nutarimas dėl banko steigimo);
- 3) Lietuvos banko nustatyto turinio ir formos banko ekonominės veiklos pagrindimas (verslo planas) trejiems metams ir banko planuojamos struktūros bei teikiamų paslaugų aprašymas;
- 4) duomenys apie banko tarybos ir valdybos narius, banko valdybos pirmininką ir vyriausiąjį buhalterį (finansininką): amžius, išsilavinimas, darbo veiklos aprašymas, profesija, dalyvavimas kitų įmonių valdymo organuose, dalyvavimas savo kapitalu kitų įmonių veikloje, gyvenimo vieta ir informacija, ar buvo teistas;
- 5) užsienio valstybės, kurios jurisdikcijoje yra užsienio bankas, bankų priežiūros institucijos leidimas steigti dukterinį banką Lietuvos Respublikoje;
- 6) Lietuvos banko nustatytos formos banko akcininkų sąrašas;

7) dokumentai, patvirtinantys, jog yra sukauptas ir apmokėtas pagrindinis kapitalas;

8) patalpų, kuriomis naudosis bankas savo veiklai, aprašymas.

Veikianti bendrovė, priėmusi sprendimą reorganizuotis į banką, iki banko licencijos išdavimo ar per joje nustatytą terminą privalo nutraukti ankstesnę savo veiklą ir papildomai pateikti:

1) steigimo dokumentus, visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimą reorganizuotis į banką ir reorganizavimo projektą;

2) ankstesnės veiklos aprašymą, paskutiniųjų ir einamųjų metų finansines ataskaitas kartu su nepriklausomų auditorių išvadomis, duomenis apie akcinio kapitalo struktūrą ir akcijų paketų savininkus;

3) dokumentus, patvirtinančius, kad ji disponuoja banko veiklai reikalingu kapitalu;

4) duomenis apie mokesčių sumokėjimą bei skolas kreditoriams.

Lietuvos bankas turi teisę reikalauti per 30 kalendorinių dienų nuo paraiškos ir dokumentų gavimo pateikti papildomus dokumentus ir informaciją.

11 straipsnis. Sprendimas dėl banko licencijos išdavimo

Per du mėnesius nuo paraiškos gavimo dienos Lietuvos bankas priima sprendimą dėl banko licencijos išdavimo ir apie tai raštu praneša pareiškėjui. Jei šio įstatymo 10 straipsnio ketvirtosios dalies nustatyta tvarka Lietuvos bankas pareikalavo papildomų dokumentų, dviejų mėnesių terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai gauti visi sprendimui priimti reikalingi dokumentai ir informacija.

Lietuvos banko sprendimu išduodama banko licencija gali būti su apribojimais operacijoms, kurioms bankas dar nepasirengęs.

Banko licencijos apribojimai taikomi ir šio banko padaliniams.

Lietuvos bankas, pranešdamas pareiškėjui apie sprendimą neišduoti banko licencijos arba išduoti banko licenciją su apribojimais, raštu pateikia tokio sprendimo motyvus ir informuoja rejestro tvarkytoją.

Lietuvos banko valdyba nagrinėja paraišką ir išduoda banko licenciją tik tuo atveju, kai pateikti dokumentai ir turima informacija patvirtina, kad steigiamas bankas: 1) turi sukaupą ir apmokėtą minimalų pagrindinį kapitalą;

2) turi kvalifikuotus, nepriekaištingos reputacijos bei turinčius darbo bankuose patirtį banko vadovus (valdybos narius, administracijos vadovus);

3) turi patalpas ir įrangą banko operacijoms vykdyti.

Banko licencija išduodama neribotam laikui ir negali būti perduodama.

Banko licencijos apribojimai panaikinami Lietuvos banko sprendimu.

Už banko licencijos išdavimą mokamas įstatymų nustatytas žyminis mokestis.

Sprendimas neišduoti banko licencijos gali būti skundžiamas teismui per 10 dienų nuo jo priėmimo.

12 straipsnis. Banko licencijos atšaukimas

Banko licencija netenka galios nuo tos dienos, kai Lietuvos bankas priima sprendimą ją atšaukti dėl:

- 1) banko likvidavimo;
- 2) banko reorganizavimo;
- 3) to, kad per 6 mėnesius nuo banko įregistravimo dienos bankas nepradėjo veikti.

13 straipsnis. Banko licencijos atšaukimas banko prašymu

Bankas, nusprendęs likviduotis, raštu kreipiasi į Lietuvos banką dėl leidimo likviduotis ir banko licencijos atšaukimo. Prie prašymo turi būti pridėta paskutinė balansinė ataskaita ir atsiskaitymų su kreditoriais planas.

Lietuvos bankas leidžia likviduotis, jeigu bankas gali visiškai atsiskaityti su kreditoriais per šiems priimtinus terminus. Kai su kreditoriais atsiskaityta, Lietuvos bankas atšaukia licenciją.

III skyrius

BANKO AKCININKAI IR JŲ TEISĖS

14 straipsnis. Banko akcininkai ir akcijos

Banko akcininkas yra fizinis ar juridinis asmuo arba įmonė, neturinti juridinio asmens teisių, įstatymų nustatyta tvarka įsigiję bent vieną banko akciją.

Banko akciniam kapitalui formuoti draudžiama išleisti pareikštines akcijas.

Asmuo, įsigijęs banko akcijų paketą be Lietuvos banko leidimo, neturi teisės balsuoti visuotiniame akcininkų susirinkime.

Nepiniginis (turtinis) įnašas už įsigyjamą banko akcijas gali būti tik nekilnojamasis turtas, būtinas tiesioginei banko veiklai užtikrinti. Nepiginiais (turtiniais) įnašais apmokėta banko akcinio kapitalo dalis negali būti didesnė kaip 20 procentų banko akcinio kapitalo.

Banko tarybos sprendimu bankas gali supirkti savo akcijas, tačiau jų nominali vertė negali būti didesnė kaip 5 procentai banko akcinio kapitalo.

Banko akcininkais negali būti:

- 1) valstybės valdžios ir valdymo institucijos, išskyrus Lietuvos Respublikos Vyriausybę ir savivaldybes;
- 2) biudžetinės įstaigos;
- 3) šio banko dukteriniai bankai ir įmonės;
- 4) įmonės, kurių kapitale šio banko investicijos sudaro 10 arba daugiau procentų jų kapitalo dydžio.

Lietuvos Respublikos Vyriausybei ir savivaldybėms draudžiama įsigyti bei valdyti banko akcijas, kurios nesuteikia balsavimo teisės.

Akciniam kapitalui padidinti banko akcininkų sprendimu išleidžiamos naujos akcijos. Naujai išleistosios banko akcijos turi būti pasirašytos ir visiškai apmokėtos per akcijų pasirašymo sutartyje nurodytą laiką, ne ilgesnį kaip 12 mėnesių nuo akcininkų susirinkimo, priėmusio nutarimą išleisti naujas akcijas, dienos.

Jeigu per 12 mėnesių nuo akcininkų susirinkimo, priėmusio nutarimą padidinti banko akcinį kapitalą, banko statuto (įstatų)

pakeitimai, susiję su akcinio kapitalo padidėjimu, nebuvo įregistruoti Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka, akcinis kapitalas laikomas nepadidintu.

Leidimą įregistruoti banko statuto pakeitimus, susijusius su akcinio kapitalo padidėjimu, Lietuvos bankas suteikia, jeigu banko pateikta ir Lietuvos banko turima informacija liudija, kad:

- 1) išleistosios akcijos pasirašytos ir apmokėtos;
- 2) akcijos išleistos ir apmokėtos nepažeidžiant įstatymų ir kitų teisės aktų, taip pat akcininkų susirinkimo sprendime, banko statute, akcijų emisijos prospekte (memorandume) bei akcijų pasirašymo sutartyse nurodytų sąlygų ir terminų;
- 3) lėšų už nupirktas akcijas kilmė yra legali.

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1995 12 29
Įstatymas Nr.1-1165
Žin., 1995, Nr.107(priedas) - 2411

15 straipsnis. Banko akcininkų turtinės ir neturtinės teisės

Asmenys, įsigiję banko akcijų, akcininko turtines ir neturtines teises įgyja:

- 1) steigiant banką - nuo visiško akcijų apmokėjimo ir banko įregistravimo įstatymų nustatyta tvarka;
- 2) įsigijusieji veikiančio banko naujos emisijos akcijų - nuo statuto (įstatų) pakeitimų, susijusių su akcinio kapitalo padidėjimu dėl naujos banko akcijų emisijos, įregistravimo įstatymų nustatyta tvarka;
- 3) įsigijusieji akcijų antrinėje rinkoje - nuo įsigytų akcijų įregistravimo dienos.

Akcininkų turtines ir neturtines teises taip pat nustato Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas.

IV skyrius

BANKO VALDYMAS

16 straipsnis. Banko valdymo organai

Banko valdymo organai yra visuotinis akcininkų susirinkimas, banko taryba, banko valdyba ir administracijos vadovas.

17 straipsnis. Visuotinis akcininkų susirinkimas

Visuotinis banko akcininkų susirinkimas yra aukščiausiasis banko valdymo organas. Visuotiniame akcininkų susirinkime turi teisę dalyvauti visi jo akcininkai, neatsižvelgiant į jų turimų akcijų klasę, rūšį ir skaičių. Dalyvauti visuotiniame akcininkų susirinkime patariamojo balso teise gali banko valdybos nariai ir administracijos darbuotojai, nors ir nėra akcininkai.

Tik visuotinis akcininkų susirinkimas:

- 1) priima ir keičia banko statutą (įstatus);
- 2) renka ir atleidžia, jeigu reikia, ir prieš terminą, banko tarybos, revizijų tarnybos narius (revizorių);
- 3) kai yra atleista banko taryba, sprendžia banko valdybos atleidimo klausimą;

4) tvirtina metinį banko balansą, pajamų ir išlaidų sąmatą, pelno paskirstymą, sprendžia nuostolių atlyginimo klausimus;

5) sprendžia pagrindinio kapitalo padidinimo arba sumažinimo klausimus;

6) priima sprendimus dėl banko likvidavimo ar reorganizavimo, renka ir atleidžia banko likvidacinės komisijos narius, tvirtina šios komisijos apyskaitą, jeigu bankas likviduojasi pats;

7) tvirtina nepiniginių (turtinių) įnašų įvertinimą;

8) sprendžia kitus banko tarybos, valdybos, revizorių tarnybos (revizoriaus) pasiūlytus klausimus;

9) nagrinėja akcininkų pasiūlymus ir skundus dėl banko tarybos ir valdybos darbo;

10) priima sprendimą kreiptis į teismą dėl bankroto bylos iškelimo bankui pagal šio įstatymo 45 straipsnį.

Visuotinio akcininkų susirinkimo organizavimo, taip pat sprendimų jame priėmimo taisyklės nustato Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas. Sprendimai šio straipsnio antrosios dalies 1, 3, 5, 6, 10 punktuose numatytais klausimais priimami 2/3 visuotiniame akcininkų susirinkime dalyvaujančių akcininkų balsų.

Lietuvos bankas turi teisę įpareigoti banko valdybą sušaukti neeilinį visuotinį banko akcininkų susirinkimą.

18 straipsnis. Banko tarybos sudarymo tvarka ir įgaliojimai

Banko tarybos narių skaičių nustato statutas (įstatai): jis turi būti neporinis ir ne mažesnis kaip 3.

Banko tarybą renka visuotinis akcininkų susirinkimas. Renkant banko tarybą, kiekvienas akcininkas turi tokį balsų skaičių, kuris lygus jo akcijų balsų skaičiaus ir banko tarybos narių skaičiaus sandaugai. Šiuos balsus akcininkas skirsto savo nuožiūra – už vieną ar kelis kandidatus. Išrinkti bus daugiau balsų surinkę kandidatai.

Banko taryba renkama iš akcininkų ir banko akcininkams juridiniams asmenims atstovaujančių asmenų, nesančių banko akcininkais, ne ilgiau kaip 4 metams.

Banko tarybos nariu gali būti tik veiksnus fizinis asmuo. Jeigu juridinis asmuo atšaukia jam atstovaujančio banko taryboje asmens įgaliojimus, banko tarybos sprendimu šis asmuo turi būti atleidžiamas iš banko tarybos, neatsižvelgiant į tai, ar jis yra banko akcininkas. Naujas banko tarybos narys į laisvą vietą gali būti išrinktas visuotiniame akcininkų susirinkime bendra tvarka. Banko tarybos narys gali būti perrenkamas kitai kadencijai.

Banko taryba savo veiklą pradeda pasibaigus ją išrinkusiam visuotiniam akcininkų susirinkimui.

Banko tarybos nariu negali būti:

1) to paties banko valdybos narys ir administracijos vadovas;

2) asmuo, kuriam įstatymų nustatyta tvarka atimta teisė ar uždrausta eiti šias pareigas.

Banko taryba ir jos nariai neturi teisės pavesti ar perduoti savo funkcijų kitiems asmenims.

Visuotinis akcininkų susirinkimas gali nustatyti banko tarybos nariams atlyginimą (mokėti tantjemas) tik iš pelno.

Banko taryba:

1) skiria banko valdybos narius ir jos pirmininką bei jo pavaduotojus, taip pat atleidžia juos iš pareigų;

2) tvirtina banko valdybos darbo reglamentą;

3) banko valdybos prašymu sprendžia klausimą dėl banke dirbančio šio banko tarybos nario atleidimo iš užimamų pareigų;

4) stebi ir analizuoja banko valdybos veiklą, finansinių išteklių naudojimą, valdymo organizavimą, kapitalo rentabilumą, darbo apmokėjimą, atlieka finansinės būklės perspektyvinį įvertinimą;

5) pateikia visuotiniam akcininkų susirinkimui pasiūlymus ir atsiliepimus apie banko metinį balansą, pelno ir nuostolių ataskaitą, pelno paskirstymą ir banko valdybos ataskaitą;

6) atstovauja bankui teisme, kai nagrinėjami ginčai tarp banko ir jo valdybos, valdybos nario arba banko administracijos vadovo;

7) sprendžia kitus statute (įstatuose) ir visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimuose numatytus klausimus;

8) sudaro banko veiklos planą;

9) nustato paskolų, kurios gali būti suteikiamos tik patvirtintus banko tarybai, skyrimo tvarką;

10) priima sprendimus dėl banko filialų (skyrių), atstovybių ir įmonių steigimo ar investicijų į kitų įmonių kapitalą;

11) nustato papildomų kapitalų sudarymo ir naudojimo tvarką.

Banko taryba turi teisę skirti ekspertą (ekspertų grupę) banko finansinei apskaitai patikrinti ir įvertinti.

Banko tarybos reikalavimu banko valdyba ir administracija privalo pateikti dokumentus, susijusius su banko veikla.

19 straipsnis. Banko tarybos darbo tvarka

Banko tarybos nariai turi lygias teises. Balsavime kiekvienas narys turi vieną balsą. Balsams pasiskirsčius po lygiai, lemia pirmininko balsas.

Jeigu banko tarybos narys negali atvykti į posėdį, savo valią - "už" ar "prieš" balsuojamą nutarimą, su kurio projektu jis yra susipažinęs, gali pranešti raštu.

Banko tarybos posėdis yra teisėtas, kai jame dalyvauja daugiau kaip pusė jos narių. Nutarimai priimami paprasta posėdžio dalyvių balsų dauguma, išskyrus nutarimus dėl banko valdybos narių atšaukimo, kurie priimami ne mažiau kaip 2/3 banko tarybos narių balsų.

Banko tarybos posėdžiai turi būti rengiami ne rečiau kaip kartą per ketvirtį. Banko tarybos posėdžius šaukia banko tarybos pirmininkas, o jo nesant - pirmininko pavaduotojas.

Posėdžiai taip pat šaukiami, jei to reikalauja ne mažiau kaip 1/3 banko tarybos narių arba banko valdyba. Į šių posėdžių darbotvarkę turi būti įtraukiami posėdžio sušaukimo iniciatorių pasiūlyti klausimai.

20 straipsnis. Banko valdyba

Banko valdyba vadovauja bankui, tvarko jo reikalus, atstovauja jam ir už banko operacijų vykdymą atsako pagal įstatymus. Banko valdybos narių skaičių, kuris negali būti mažesnis kaip 3, taip pat valdybos ir jos narių veiklą, įgalinimus ir teises, nutarimų priėmimo tvarką nustato banko statutas (įstatai) ir banko valdybos darbo reglamentas.

Banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai ir valdybos nariai skiriami ne ilgiau kaip 4 metams. Banko valdybos nario kadencijų skaičius neribojamas.

Banko valdybos nariu gali būti skiriamas tik veiksnus fizinis asmuo. Banko valdybos nariu negali būti skiriamas:

- 1) to paties banko tarybos narys;
- 2) asmuo, esantis bet kurio kito Lietuvos Respublikoje įregistruoto banko valdybos nariu ar administracijos vadovu;
- 3) asmuo, kuriam įstatymų nustatyta tvarka atimta teisė ar uždrausta eiti šias pareigas.

Banko statute (įstatuose) taip pat gali būti numatomi papildomi reikalavimai dėl valdybos nario.

Banko valdybos narys, pateikęs rašytinį pareiškimą, gali atsistatydinti. Pareiškimas turi būti išnagrinėtas ir patenkintas ne vėliau kaip per 14 kalendorinių dienų nuo jo padavimo dienos.

Banko valdybos pirmininkas, jo pavaduotojai ir valdybos nariai dirba banke ir gauna pareiginių atlyginimą, kurį jiems nustato banko taryba. Visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu banko valdybos pirmininkui, jo pavaduotojams ir valdybos nariams gali būti mokamos tantjemos.

Banko valdybos nariai neturi teisės pavesti savo pareigas eiti kitiems asmenims. Laikinais nedarbanti banko valdybos nari gali pavaduoti banko tarybos paskirtas tarybos narys. Banko tarybos nariui, kol jis eina banko valdybos nario pareigas, sustabdomi įgaliojimai banko taryboje.

21 straipsnis. Banko administracija

Banko administracija sudaro jo centrinio valdymo aparato, struktūrinių padalinių bei filialų (skyrių) vadovai ir jų pavaduotojai.

Banko administracija vykdo banko visuotinio akcininkų susirinkimo, tarybos ir valdybos nutarimus.

Bankos administracijos pareigas ir įgalinimus nustato banko statutas (įstatai) ir banko valdybos patvirtintos taisyklės.

Banko administraciją ir jos vadovą į darbą priima banko valdyba. Banko administracijos vadovas negali vykdyti vyriausiojo finansininko (buhalterio) pareigų, būti kito banko valdybos nariu ar dirbti kito banko administracijoje.

Bankos administracijos vadovas sudaro darbo sutartis su kitais banko darbuotojais.

Banko administracijos vadovo pareigas gali eiti banko valdybos pirmininkas ar kitas valdybos narys.

22 straipsnis. Banko revizijų tarnyba (revizorius)

Banke turi būti bent vienas revizorius, kurį renka visuotinis akcininkų susirinkimas banko statuto (įstatų) nustatytam, bet ne ilgesniam kaip 4 metų laikotarpiui.

Revizoriaus kadencijų skaičius neribojamas. Juo gali būti veiksnus fizinis asmuo, turintis reikiamą kvalifikaciją.

Revizoriumi negali būti banko tarybos, valdybos narys, administracijos vadovas ar vyriausiasis finansininkas (buhalteris).

Banko revizijų tarnyba (revizorius) privalo:

- 1) tikrinti pajamų ir išlaidų sąmatos vykdymą, banko veiklą ir kontroliuoti, ar bankas veikia pagal įstatymus ir banko statutą (įstatus);

- 2) tikrinti metinį balansą ir kitus buhalterinės-finansinės apskaitos dokumentus, kuriais vadovaudamasis visuotinis akcininkų susirinkimas priima nutarimus;

- 3) artimiausiame visuotiniame akcininkų susirinkime ar banko tarybos posėdyje pranešti apie patikrinimų metu nustatytus pažeidimus.

Banko revizijų tarnyba (revizorius) atlieka patikrinimus visuotinio akcininkų susirinkimo, banko tarybos ar valdybos pavedimu.

23 straipsnis. Banko komitetai ir tarnybos

Bankas privalo turėti nuolat veikiančius paskolų komitetą ir vidaus audito tarnybą. Gali būti sudaromi ir kiti banko komitetai bei tarnybos. Jų funkcijas, sudarymo ir veiklos tvarką nustato Lietuvos banko teisės aktai ir banko statutas (įstatatai).

V skyrius

BANKŲ VEIKLA

24 straipsnis. Banko statutas (įstatatai)

Banko statute (įstatuose) turi būti nurodyta:

- 1) banko pavadinimas;
- 2) banko pagrindinė buveinė;
- 3) banko atliekamos operacijos;
- 4) akcinio kapitalo nominali vertė ir jo sudėtis pagal akcijų klases, akcijų savininkams suteikiamas teises ir pareigas;
- 5) kiti kapitalai;
- 6) apmokėjimo už akcijas tvarka;
- 7) akcijų perdavimo kitų asmenų nuosavybėn tvarka;
- 8) vienos klasės ar rūšies akcijų keitimo į kitos klasės ar rūšies akcijas tvarka;
- 9) obligacijų išleidimo ir jų apyvartos tvarka;
- 10) banko valdymo struktūra;
- 11) banko valdymo organų sudarymo bei jų vadovų skyrimo ar rinkimo tvarka, jų teisės, pareigos ir atsakomybė;
- 12) visuotinių akcininkų susirinkimų šaukimo bei balsavimo juose tvarka;
- 13) pelno paskirstymo tvarka;
- 14) banko pranešimų skelbimo tvarka;
- 15) banko reorganizavimo ir likvidavimo tvarka;
- 16) kitos įstatymams ir kitiems teisės aktams neprieštaraujančios nuostatos.

Banko akcinis kapitalas turi būti sumažintas visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimu, jeigu banko balanse esantys nuostoliai pasiekia 50 procentų banko akcinio kapitalo nominalios vertės.

Banko balanse esantiems nuostoliams pasiekus 50 procentų banko akcinio kapitalo nominalios vertės, banko valdyba privalo per 3 dienas apie tai informuoti banko tarybą bei Lietuvos banką ir ne vėliau kaip per 30 dienų sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kad jis nuostolių suma sumažintų akcinį kapitalą ir nustatytų tolesnę banko veiklą.

Jei visuotinis akcininkų susirinkimas per nustatytą laiką nesusaukiamas, neįvyksta ar nepritaria akcinio kapitalo sumažinimui nuostolių suma, Lietuvos bankas šio įstatymo 39 straipsnio nustatyta tvarka skiria laikinąjį administratorių.

Šiuo atveju laikinasis administratorius ne vėliau kaip per 7 dienas nuo jo paskyrimo turi kreiptis į teisimą dėl banko akcinio kapitalo sumažinimo. Kai teismas priima sprendimą sumažinti

akcinį kapitalą, laikinasis administratorius Lietuvos banko pritarimu priima sprendimą banką reorganizuoti arba pasiūlo Lietuvos bankui remiantis 45 straipsniu iškelti bankui bankroto bylą.

Šio straipsnio ketvirtojoje, penktojoje, šeštojoje ir septintojoje dalyse nustatyta tvarka taikoma ir tuo atveju, jei Lietuvos bankas nustato banko balanse esančius nuostolius iki šio straipsnio ketvirtojoje dalyje nustatyto dydžio ir apie tai praneša banko valdybai.

25 straipsnis. Banko operacijos

Bankas turi teisę atlikti šias operacijas:

- 1) priimti indėlius ir kitas gražintinas lėšas į klientams atidarytas sąskaitas ir jas tvarkyti;
- 2) duoti ir imti paskolas;
- 3) išduoti piniginius laidavimus, garantijas ir kitus laidavimo išsipareigojimus;
- 4) išleisti mokėjimo dokumentus (čekius, akredityvus, vekselius ir kt.) ir atlikti jais operacijas;
- 5) atlikti operacijas su vertybiniais popieriais (akcijomis, obligacijomis ir kt.);
- 6) atlikti operacijas užsienio valiuta;
- 7) pirkti ir parduoti tauriuosius metalus;
- 8) išleisti ir tvarkyti kreditines pinigines priemones;
- 9) priimti saugoti iš klientų vertybes ir nuomoti klientams banko saugykloje seifų kameras vertybėms ir dokumentams saugoti;
- 10) teikti paslaugas ir konsultacijas bankų veiklos, finansų ir kliento investicijų tvarkymo klausimais;
- 11) atlikti kitas Lietuvos banko teisės aktuose nustatytas operacijas.

26 straipsnis. Banko veiklos riziką ribojantys normatyvai

Bankui nustatomi šie normatyvai:

- 1) kapitalo pakankamumo;
- 2) likvidumo;
- 3) maksimalios atviros pozicijos užsienio valiuta ir tauriaisiais metalais;
- 4) maksimalios paskolos sumos vienam skolininkui.

Normatyvų dydžius ir apskaičiavimo metodiką nustato Lietuvos bankas.

27 straipsnis. Banko investicijos

Bankai gali steigti įmones, būti jų bendrasavininkiais ar akcininkais.

Bendra banko investicijų į kitų įmonių akcijas ar kapitalą suma negali būti didesnė kaip 10 procentų banko pagrindinio kapitalo.

Bankas negali įsigyti ir valdyti kitos bendrovės kontrolinio akcijų paketo.

Šio straipsnio antrosios ir trečiosios dalių nuostatos netaikomos banko investicijoms į įmonių, kurios pagal Lietuvos Respublikos įstatymus ir Lietuvos banko teisės aktus priskirtos kreditine ir finansine veikla besiverčiančioms įmonėms, akcijas ar kapitalą. Šio straipsnio antrosios dalies reikalavimai

netaikomi, jeigu bankas akcijas įsigijo kaip kompensaciją už išduotą ir negražintą paskolą. Šiuo atveju bankas privalo per vienerius metus perleisti investicijų į kitų įmonių akcijas ar kapitalą dalį, kuria viršijama šio straipsnio antrojoje dalyje nustatyta norma.

Bankui draudžiama įsigyti įmonės, kuri valdo šio banko akcijų paketą, akcijų ar būti tos įmonės bendrasavininkiu.

28 straipsnis. Banko dokumentų saugojimas

Bankas per visą sutarčių galiojimo laiką ir trejus metus jam pasibaigus saugo:

1) paskolų, garantijų, laidavimo, įkeitimo ir kitas sutartis;

2) kitus banko partnerių dokumentus, kuriais remiantis buvo sudaryta sutartis;

3) kitus Lietuvos banko numatytus dokumentus.

Bankas gali saugoti ir kitus dokumentus bei nustatyti kitokią saugojimo laiką, bet ne trumpesnę negu nustatyta šio straipsnio pirmojoje dalyje.

29 straipsnis. Paskolų išdavimas su banku susijusiems asmenims

Bankas gali skolinti su banku susijusiems asmenims ne daugiau kaip 10 procentų banko kapitalo.

Su banku susijusiais asmenimis yra laikomi:

1) banko ir jo dukterinių bankų bei jo įmonių akcijų paketo savininkai, jų sutuoktiniai, tėvai ir vaikai arba įmonės, kuriose minėti asmenys tiesiogiai ar (ir) netiesiogiai įsigijo arba valdo daugiau kaip 20 procentų nuosavo kapitalo;

2) banko ir jo dukterinių bankų bei įmonių tarybų ir valdybų nariai, revizoriai, administracijos ir filialų (skyrių) vadovai bei jų sutuoktiniai, tėvai ir vaikai arba įmonės, kuriose minėti asmenys tiesiogiai ar (ir) netiesiogiai įsigijo arba valdo daugiau kaip 20 procentų nuosavo kapitalo.

Bankai apie išduotas paskolas su banku susijusiems asmenims privalo pateikti informaciją Lietuvos bankui jo nustatyta tvarka.

30 straipsnis. Prievolių įvykdymo užtikrinimas

Bankai prievolių pagal paskolų sutartis įvykdymui užtikrinti gali priimti įkeitimui prekes ir kitas materialines vertybes, vekselius ir kitus vertybinius popierius, prekių lydimuosius dokumentus, valiutines ir kitas vertybes, sudaryti turto įkeitimo, garantijos, laidavimo ar kitas sutartis, neprieštaraujančias Lietuvos Respublikos įstatymams.

Jeigu skolininkas sutartyje nustatytu laiku paskolos negražino, o paskolos gražinimas buvo garantuotas turtu, bankas turi teisę gauti savo reikalavimo patenkinimą iš įkeistojo turto vertės pirmiau už kitus kreditorius.

Bankas gali pareikalauti iš kliento (kredito gavėjo) per tą laiką, kol jis naudojasi paskola, pateikti informaciją ar dokumentus, reikalingus jo finansinei būklei įvertinti.

Iškylus grėsmei, kad paskola nebus laiku gražinta, bankas gali vienašališkai nutraukti sutartį arba ją pakeisti, arba pareikalauti papildomos garantijos.

Bankams draudžiama banko prievolių pagal paskolų sutartis

įvykdymui užtikrinti priimti paties banko ir su banku susijusių asmenų išleistus vertybinius popierius, laidavimo ir garantijų sutartis.

31 straipsnis. Paslapties saugojimas

Esantys ir buvę banko tarybos, valdybos nariai, administracija bei darbuotojai privalo laikyti paslapyje informaciją, gautą dirbant banke, ir nenaudoti jos asmeninei ar kitų naudai.

Jeigu Lietuvos bankas pareikalauja, jam turi būti pateikti visi dokumentai ir informacija, susijusi su banko steigimu ir veikla. Dokumentai ir informacija kitų institucijų reikalavimu teikiama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka.

Bankas privalo informuoti teisėsaugos institucijas, jeigu jam pateikti dokumentai ar kita turima informacija apie banko kliento sandorius liudija galimą neteisėtu būdu įgyto turto legalizavimą ar įstatymų draudžiamos veiklos finansinį aptarnavimą.

Bankai privalo nustatyti paslapčių saugojimo tvarką.

32 straipsnis. Atsakomybė už bankui padarytus nuostolius

Banko tarybos, valdybos narių, administracijos ir darbuotojų atsakomybė už dėl jų kaltės bankui padarytus nuostolius nustato Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai bei banko statutas (įstatatai).

VI skyrius

KAPITALAI IR PELNO PASKIRSTYMAS

33 straipsnis. Kapitalų rūšys

Bankas turi pagrindinį ir papildomus kapitalus.

34 straipsnis. Banko pagrindinis kapitalas

Banko pagrindinis kapitalas negali būti mažesnis už Lietuvos banko nustatytą minimalų pagrindinio kapitalo dydį.

Bankas, gavęs išankstinį Lietuvos banko leidimą, gali sumažinti savo pagrindinį kapitalą iki Lietuvos banko nustatyto minimalaus pagrindinio kapitalo dydžio.

Banko atsargos kapitalas formuojamas iš banko akcininkų papildomų įnašų ar (ir) atskaitymų iš banko pelno. Banko atsargos kapitalo paskirtis - garantuoti banko finansinį stabilumą.

Banko akcinis kapitalas turi būti sumažintas visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimu, jeigu banko balanse esantys nuostoliai pasiekia 50 procentų banko akcinio kapitalo nominalios vertės.

Banko balanse esantiems nuostoliams pasiekus 50 procentų banko akcinio kapitalo nominalios vertės, banko valdyba privalo per 3 dienas apie tai informuoti banko tarybą bei Lietuvos banką

ir ne vėliau kaip per 30 dienų sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą, kad jis nuostolių suma sumažintų akcinį kapitalą ir nustatytų tolesnę banko veiklą.

Jei visuotinis akcininkų susirinkimas per nustatytą laiką nesusaukiamas, neįvyksta ar nepritaria akcinio kapitalo sumažinimui nuostolių suma, Lietuvos bankas šio įstatymo 39 straipsnio nustatyta tvarka skiria laikinąjį administratorių.

Šiuo atveju laikinasis administratorius ne vėliau kaip per 7 dienas nuo jo paskyrimo turi kreiptis į teisimą dėl banko akcinio kapitalo sumažinimo. Kai teismas priima sprendimą sumažinti akcinį kapitalą, laikinasis administratorius Lietuvos banko pritarimu priima sprendimą banką reorganizuoti arba pasiūlo Lietuvos bankui remiantis 45 straipsniu iškelti bankui bankroto bylą.

Šio straipsnio ketvirtojoje, penktojoje, šeštojoje ir septintojoje dalyse nustatyta tvarka taikoma ir tuo atveju, jei Lietuvos bankas nustato banko balanse esančius nuostolius iki šio straipsnio ketvirtojoje dalyje nustatyto dydžio ir apie tai praneša banko valdybai.

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1995 12 29
Įstatymas Nr.1-1165
Žin., 1995, Nr.107(priedas) - 2411

35 straipsnis. Pelno paskirstymas

Banko pelnas yra lėšos, kurios lieka iš banko finansinių metų pajamų atskaičius tų metų banko išlaidas ir nuostolių sumas. Banko finansiniai metai sutampa su kalendoriniais metais.

Sprendime dėl pelno paskirstymo turi būti nurodyta:

- 1) pelnas;
- 2) privalomi mokėjimai iš pelno;
- 3) atskaitymai į bendrosios paskirties rezervus paskolų nuostoliams dengti;
- 4) atskaitymai į atsargos kapitalą;
- 5) atskaitymai į kitus, banko statute (įstatuose) nustatytus kapitalus ir fondus;
- 6) dividendai;
- 7) metinės išmokos (tantjemos) banko tarybos ir valdybos nariams;
- 8) nepaskirstyto pelno likutis.

Banko pelnas, likęs po privalomųjų mokėjimų iš pelno ir atskaitymų į atsargos bei kitus banko statute (įstatuose) nustatytus kapitalus ir fondus, negali būti išmokėtas dividendais ir tantjemomis, jeigu po visuotinio akcininkų susirinkimo atitinkamo sprendimo kapitalo pakankamumas ir minimalus pagrindinis kapitalas tampa mažesni už Lietuvos banko nustatytus dydžius.

Banko apmokestinamas pelnas skaičiuojamas ir pelno mokestis mokamas Lietuvos Respublikos juridinių asmenų pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka.

VII skyrius

APSKAITA, ATSKAITOMYBĖ IR AUDITAS

36 straipsnis. Apskaita ir atskaitomybė

Bankai ir jų padaliniai tvarko apskaitą ir atskaitomybę Lietuvos banko nustatyta tvarka.

Banko finansinė ataskaita turi būti patikrinta nepriklausomo auditoriaus, per 3 mėnesius nuo finansinių metų pabaigos patvirtinta visuotiniame akcininkų susirinkime ir pateikta Lietuvos bankui. Banko finansinė ataskaita viešai skelbiama Lietuvos banko nustatyta tvarka iki gegužės 1 dienos. Už metinėje ataskaitoje pateiktos informacijos teisingumą bankas atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Auditoriai privalo teikti Lietuvos bankui paaiškinimus dėl finansinių ataskaitų.

VIII skyrius

POVEIKIO PRIEMONĖS

37 straipsnis. Bankui taikomos poveikio priemonės

Lietuvos bankas, norėdamas apsaugoti indėlininkų interesus, užtikrinti banko ir bankų sistemos saugumą, patikimumą ir stabilumą, turi teisę taikyti bankams šias poveikio priemones:

1) išpėti banką dėl jo veiklos trūkumų ir pažeidimų bei nustatyti jų pašalinimo terminus;

2) įstatymų nustatyta tvarka skirti banko vadovams administracines nuobaudas;

3) laikinai ar visam laikui atšaukti leidimą atlikti vieną, kelias ar visas operacijas (moratoriumas);

4) laikinai ar visam laikui atšaukti leidimą banko filialo (skyriaus), filialų (skyrių) veiklai;

5) reikalauti nušalinti banko valdybos narį (narius) ar administracijos vadovą;

6) reikalauti sustabdyti banko tarybos nario (narių) įgaliojimus;

7) sustabdyti banko tarybos įgaliojimus, nušalinti banko valdybą, administracijos vadovą ir paskirti banko laikinąjį administratorių;

8) apriboti disponavimą sąskaitomis, esančiomis Lietuvos banke;

9) atšaukti banko licenciją.

Lietuvos bankas parenka poveikio priemonę atsižvelgdamas į pažeidimo, kurio pagrindu taikoma poveikio priemonė, turinį, šio pažeidimo ir taikomos poveikio priemonės pasekmes banko ir bankų sistemos saugumui, stabilumui ir patikimumui.

Nutarimo dėl poveikio priemonių taikymo pagrindumas gali būti per 1 mėnesį apskųstas teismui, jeigu Lietuvos Respublikos įstatymų nenustatyta kitaip. Apskundimas nesustabdo šio nutarimo vykdymo.

Teismas nagrinėja, ar buvo pagrindas taikyti poveikio priemonę ir ar laikytasi jos taikymo tvarkos. Teismas negali spręsti klausimo dėl poveikio priemonės rūšies parinkimo ir jos taikymo tikslingumo.

38 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai ir tvarka

Lietuvos bankas šio įstatymo 37 straipsnyje nurodytas poveikio priemones taiko esant bent vienam iš šių pagrindų:

- 1) Lietuvos bankui suteikta neteisinga informacija;
- 2) Lietuvos bankui nepateikta būtina bankų priežiūrai vykdyti informacija ar dokumentai;
- 3) nesilaikyta nustatytų normatyvų;
- 4) pažeisti Lietuvos Respublikos įstatymai ar kiti teisės aktai.

Šio įstatymo 37 straipsnyje išvardytos poveikio priemonės taikomos bankams Lietuvos banko valdybos nutarimu.

Nutarimą taikyti poveikio priemonę Lietuvos banko valdyba priima vadovaudamasi:

- 1) dokumentais ir informacija, patvirtinančia įstatymų, kitų teisės aktų ar normatyvų pažeidimą;
- 2) banko ekonominės būklės analize;
- 3) medžiaga apie anksčiau nustatytus pažeidimus ir Lietuvos banko bei kitų institucijų bankui taikytas poveikio priemones;
- 4) prognoze, kaip nustatyti pažeidimai gali atsiliesyti banko būklei, indėlininkų ir kitų banko kreditorių interesams ir visos bankų sistemos stabilumui;
- 5) banko valdybos ir administracijos vadovo paaiškinimais.

Klausimas dėl poveikio priemonės taikymo bankui svarstomas dalyvaujant banko atstovams.

Banko atstovams neatvykus į klausimo svarstymą ar jiems nepateikus paaiškinimų, sprendimas taikyti poveikio priemonę priimamas be jų.

Nutarimas dėl poveikio priemonės taikymo, išskyrus nurodytą šio įstatymo 37 straipsnio pirmosios dalies 2 punkte, privalo būti priimtas per tris mėnesius nuo pažeidimo nustatymo dienos. Už pažeidimus, nuo kurių padarymo dienos praėjo daugiau kaip vieneri metai, poveikio priemonės negali būti taikomos.

39 straipsnis. Banko tarybos įgaliojimų sustabdymo ir banko valdybos bei administracijos vadovo nušalinimo tvarka

Banko tarybos įgaliojimai sustabdomi, banko valdyba bei administracijos vadovas nušalinimi ir skiriamas laikinasis administratorius, jeigu iškyla grėsmė patikimai ir stabiliai banko veiklai, bet yra reali galimybė pataisyti padėtį, sustabdžius banko tarybos įgaliojimus ir nušalinus nuo banko valdymo banko valdybą ir administracijos vadovą.

Laikinas administratorius skiriamas laikotarpiui iki vienerių metų. Laikinojo administratoriaus prašymu Lietuvos bankas gali pratęsti šį terminą dar iki vienerių metų.

40 straipsnis. Laikinas administratorius

Laikinas administratorius - tai banko tarybos įgaliojimų sustabdymo ir banko valdybos bei administracijos vadovo nušalinimo laikotarpiui Lietuvos banko skiriamas banko valdytojas.

Nuo laikinojo administratoriaus paskyrimo dienos visi banko tarybos, valdybos ir administracijos vadovo įgaliojimai pereina laikinajam administratoriui, o jų po šio paskyrimo priimti sprendimai yra neteisėti ir nevykdytini.

Laikinas administratorius turi teisę nutraukti darbo sutartis su banko valdybos nariais ir banko administracijos vadovu.

Laikinajam administratoriui neprivalomi visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimai, jeigu jie prieštarauja laikinojo

administratoriaus skyrimo tikslams arba priimti tais klausimais, kurie pagal šį įstatymą priskiriami banko tarybai ir valdybai.

Laikinasis administratorius be visuotinio akcininkų susirinkimo įgaliojimų ar sutikimo negali parduoti ar kitaip perleisti, įkeisti banko nekilnojamojo turto, reorganizuoti ar likviduoti banką, išskyrus 34 straipsnio septintojoje dalyje numatytus atvejus spręsti kitų visuotinio akcininkų susirinkimo kompetencijai priklausančių klausimų.

Apie administravimo eigą ir rezultatus laikinasis administratorius privalo informuoti Lietuvos banką ir visuotinių akcininkų susirinkimą per jų nustatytus terminus ir nustatyta tvarka.

Laikinasis administratorius privalo paskirti visišką banko reviziją, kuri turi būti atlikta per 3 mėnesius nuo jo paskyrimo dienos. Revizorių kandidatūras turi patvirtinti Lietuvos bankas. Revizijos akte turi būti nurodyta faktinė banko aktyvų ir pasyvų būklė.

Revizijos metu nustatčius, kad bankas yra nemokus ir negali išvengti bankroto, laikinasis administratorius kreipiasi į Lietuvos banką dėl bankroto bylos iškelimo.

Laikinajam administratoriui atsistatydinus iš šių pareigų, Lietuvos bankas sprendžia klausimą dėl kito laikinojo administratoriaus paskyrimo ar bankroto bylos iškelimo bankui. Lietuvos banko išlaidas laikinojo administratoriaus darbo apmokėjimui kompensuoja bankas.

Laikinasis administratorius už žalą bankui, atsiradusią dėl jo kaltės, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

Kai Lietuvos bankas paskiria laikinąjį administratorių, sustabdomi išieškojimai teisme ar ne ginčo tvarka ir be Lietuvos banko leidimo draudžiami visų šio banko finansinių prievolių, įskaitant palūkanas ir mokesčius, mokėjimai, taip pat draudžiama banko kreditorių reikalavimus perleisti kitiems asmenims ir draudžiama dalyti ar kitaip skirstyti banko turta, išskyrus išlaidas, reikalingas laikinojo administratoriaus veiklai užtikrinti, pagal išlaidų samatą, suderintą su Lietuvos banku.

Pakeitimai:

1. Lietuvos Respublikos 1995 12 29
Įstatymas Nr.1-1165
Žin., 1995, Nr.107(priedas) - 2411

41 straipsnis. Laikinojo administratoriaus atšaukimas

Laikinasis administratorius atšaukiamas prieš terminą:

- 1) Lietuvos bankui nustatčius, kad bankas gali patikimai ir stabiliai veikti;
- 2) įstatymų nustatyta tvarka iškelus bankroto bylą bankui.

IX skyrius

BANKO REORGANIZAVIMAS IR LIKVIDAVIMAS

42 straipsnis. Banko reorganizavimas

Bankas reorganizuojamas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka, Lietuvos bankui sutikus.

43 straipsnis. Banko likvidavimas

Bankas likviduojamas Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymo nustatyta tvarka.

X skyrius

BANKO BANKROTO BYLOS IŠKĖLIMO IR TEISMINIO NAGRINĖJIMO TVARKA

44 straipsnis. Banko bankroto procedūra

Banko bankroto procedūra - tai banko administratoriaus paskyrimas, banko reorganizavimas ar sanavimas, norint išvengti jo bankroto, taip pat bankrutavusio banko likvidavimas.

Bankui taikomas Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymas, jei šis įstatymas nenustato kitaip.

Banko bankroto procedūra nagrinėjama tik teismine tvarka.

Iškėlus bankroto bylą, kreditorių susirinkimai nešaukiami.

Apie bankroto bylos iškėlimą, jos eigą ir banke atliekamą bankroto procedūrą turi būti pažymima įmonių rejestre.

45 straipsnis. Banko bankroto bylos iškėlimo sąlygos

Banko bankroto bylą teismas iškelia pagal Lietuvos banko pareiškimą dėl banko nemokumo, taip pat pagal visuotinio akcininkų susirinkimo nutarimą ar kreditorių pareiškimą, tik jeigu yra Lietuvos banko išvada apie banko nemokumą.

46 straipsnis. Banko bankroto bylos iškėlimas teisme

Banko bankroto bylą iškelia vietovės, kurioje yra banko buveinė, teismas.

Teismas, gavęs pareiškimą, atitinkantį šio įstatymo 45 straipsnio sąlygas, Lietuvos banko teikimu tą pačią dieną skiria administratorių ir nustato jam atlyginimą.

Teismas per 7 dienas priima nutartį iškelti banko bankroto bylą ir privalo:

1) pranešti apie iškeltą bylą žinomiems kreditoriams, šio banko bankams korespondentams, rejestro tvarkytojui bei viešai paskelbti nurodydamas:

teismą, kuriame bus nagrinėjama bankroto byla, ir bylos numerį,

bankrutuojančio banko rekvizitus,

terminus, iki kada yra priimamos kreditorių pretenzijos;

2) sustabdyti kitų, iškeltų šiam bankui šiame teisme, bylų nagrinėjimą ir pranešti kitiems teismams, kuriuose yra šio banko bylų, apie bankroto bylos iškėlimą, kad būtų sustabdytos kitos šiam bankui iškeltos bylos.

Teismo nutartis iškelti banko bankroto bylą gali būti apskūsta 36,60 Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka. Skundo padavimas nesustabdo banko bankroto bylos eigos.

Nutraukus banko bankroto bylą dėl reorganizavimo ar sanavimo, apie tai pranešama rejestro tvarkytojui bei viešai

paskelbiama.

Teismui išskėlus banko bankroto bylą:

1) banko valdymo organai netenka savo įgaliojimų. Jei banko bankroto byla yra nutraukiama, tai banko valdymo organai turi teisę toliau atlikti savo funkcijas;

2) uždraudžiamas visų finansinių prievolių, įskaitant palūkanas ir mokesčius, mokėjimas, išieškojimas teismine ar ne ginčo tvarka, taip pat be atskiros teismo leidimo draudžiama dalyti ar kitaip skirstyti banko turta, išskyrus išlaidas, reikalingas administratoriaus veiklai banko bankroto bylos nagrinėjimo metu užtikrinti;

3) sustabdomas palūkanų skaičiavimas.

47 straipsnis. Banko administratorius

Banko administratorius - tai banko bankroto bylos nagrinėjimo laikotarpiui skiriamas banko valdytojas.

Bankos administratoriumi negali būti paskirtas skolininko atstovas, banko savininkas (savininkai), akcininkai, banko tarybos ir valdybos narys, administracijos vadovas, kreditorius.

Banko administratorius privalo:

1) po paskyrimo per 3 dienas bankuose korespondentuose esančių banko sąskaitų likučius perkelti į Lietuvos banko korespondentinę sąskaitą, esančią Lietuvos banke, arba uždrausti atlikti mokėjimus iš jų;

2) sudaryti banko skolininkų sąrašą ir pateikti jį teismui;

3) užfiksuoti indėlius užsienio valiuta pagal oficialų kursą, buvusį tą dieną, kai bankui buvo iškelta bankroto byla;

4) perskaičiuoti gražinamas paskolas ir aktyvus užsienio valiuta į litus;

5) apie administravimo eigą ir rezultatus atsiskaityti teismui ir Lietuvos bankui per jų nustatytus terminus ir jų nustatyta tvarka.

6) Lietuvos bankui pritarus siūlyti teismui sanuoti, reorganizuoti ar likviduoti banką.

Banko administratorius taip pat turi teises ir atlieka pareigas, numatytas Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 7 straipsnyje.

Bankas, kuriam iškelta bankroto byla, atleidžiamas nuo žyminio mokesčio bylose dėl turto išieškojimo.

Išskėlus banko bankroto bylą ir dėl to sustabdžius bylas dėl kreditorių pinigų išieškojimo, kreditoriams (ieškovams) iš valstybės biudžeto lėšų gražinamas jų sumokėtas žyminis mokestis.

48 straipsnis. Banko administratoriaus sprendimų tvirtinimas ir jo atsakomybė

Visus banko administratoriaus sprendimus, dėl kurių didėja banko įsiskolinimai, taip pat kurie yra susiję su banko turto pardavimu ar kitokiu perdavimu, turi patvirtinti teismas. Šie sprendimai be minėto patvirtinimo negalioja.

Banko administratorius atlygina nuostolius, kurie atsirado vykdant nepatvirtintus šio straipsnio pirmojoje dalyje išvardytus sprendimus.

49 straipsnis. Kreditorių teisės, teismui išskėlus banko bankroto bylą

Teismui iškėlus banko bankroto bylą, kreditoriai turi teisę per teismo nustatytą laikotarpį, ne trumpesnę kaip 30 dienų ir ne ilgesnę kaip 3 mėnesiai nuo bylos iškėlimo dienos, pareikšti administratoriui savo finansinius reikalavimus ir nurodyti prievolės įvykdymo garantijas.

Teismas turi teisę iki bylos nagrinėjimo pabaigos priimti kreditorių finansinius reikalavimus, kurie buvo pateikti dėl svarbių priežasčių pažeidus šio straipsnio pirmojoje dalyje nustatytą terminą.

50 straipsnis. Bankrutuojančio banko sanavimas

Bankrutuojančio banko sanavimas - tai banko savininkų (akcininkų), kreditorių ar trečiųjų asmenų bankui taikomos ekonominės ir finansinės priemonės, kad būtų galima išvengti jo likvidavimo.

Bankrutuojančiam bankui taikomos sanavimo sąlygos yra nustatytos Lietuvos Respublikos įmonių bankroto įstatymo 23 straipsnyje.

51 straipsnis. Banko administratoriaus funkcijų atlikimas sanavimo metu

Sanavimo metu banko administratoriaus funkcijas atlieka teismo paskirtas banko administratorius.

52 straipsnis. Banko sanavimo nutraukimas ir baigimas

Jeigu banko sanavimas yra neefektyvus ar išipareigoję sanuoti asmenys nevykdo savo išipareigojimų, sanavimas nutraukiamas teismo sprendimu, pasiūlius banko administratoriui ir suderinus su Lietuvos banku.

Banko sanavimas baigiamas teismo sprendimu, pasiūlius banko administratoriui ir suderinus su Lietuvos banku, jei pritaikius sanavimo priemones bankas gali atsiskaityti pagal prisiimtus išipareigojimus.

53 straipsnis. Sprendimas dėl bankrutavusio banko likvidavimo

Banko likvidavimas dėl bankroto - tai bankrutavusio banko veiklos nutraukimas teismo sprendimu, visiškai ar iš dalies patenkinant kreditorių reikalavimus iš likviduojamo banko turto.

Sprendimas likviduoti bankrutavusį banką priimamas, jeigu:

- 1) teismo sprendimu banko reorganizavimas nutraukiamas;
- 2) šiam bankui netaikomas sanavimas arba jis nutrauktas.

Bankrutavęs bankas gali būti likviduotas tik praėjus 3 mėnesiams nuo sprendimo likviduoti jį priėmimo dienos.

Bankrutavusio banko nekilnojamasis turtas perkainojamas ir parduodamas.

Teismo sprendimas dėl bankrutavusio banko likvidavimo gali būti apskustas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Likvidavus bankrutavusį banką, laikoma, kad visi jo skolų ir jam apmokėtinų skolų terminai pasibaigė.

54 straipsnis. Kreditorių reikalavimų patenkinimo eilė
ir tvarka

Banko kreditorių reikalavimai pradedami tenkinti tik teismui priėmus sprendimą likviduoti banką.

Pirmąją eilę tenkinama:

- 1) įkaitu garantuoti kreditorių reikalavimai;
- 2) teismo paskirto likvidatoriaus darbo užmokesčio ir kitos išlaidos, susijusios su jo funkcijomis;
- 3) banko darbuotojų reikalavimai, susiję su darbo santykiais.

Antrąją eilę tenkinami indėlininkų fizinių asmenų reikalavimai dėl indėlio ar jo dalies, neviršijančios 5000 litų.

Antrosios eilės reikalavimai tenkinami, kai patenkinti pirmosios eilės reikalavimai.

Trečiąją eilę tenkinami kitų kreditorių ir indėlininkų reikalavimai dėl indėlio dalies, viršijančios 5000 litų.

Trečiosios eilės kreditorių reikalavimai tenkinami, kai patenkinti antrosios eilės kreditorių reikalavimai.

Jeigu banko lėšų neužtenka visiškai patenkinti atitinkamos eilės kreditorių reikalavimams, jie tenkinami proporcingai reikalavimų dydžiui.

XI skyrius

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

55 straipsnis. Veikiančių bankų statutų (įstatų)
pakeitimas ir veiklos pertvarkymas

Veikiančių bankų statutų (įstatų) pakeitimo ir veiklos pagal šį įstatymą pertvarkymo tvarką ir terminus nustato Lietuvos bankas, jeigu šis įstatymas nenustato kitaip.

Asmenų, kurie už pasirašytas banko naujos emisijos akcijas yra apmokėję iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, jeigu banko naujos emisijos akcijų pasirašymo sutartyse nėra numatyta atlyginimo už piniginius ar (ir) turtinius įnašus (apmokant akcijas) tvarka, turtinių teisių ir dividendų atsiradimo klausimą sprendžia banko akcininkų visuotinis susirinkimas.

Iki 1995 m. balandžio 1 d. Lietuvos bankas kartu su Lietuvos Respublikos Vyriausybe nustato šio įstatymo 31 straipsnio trečiosios dalies įgyvendinimo tvarką bei banke padedamų ir banko išmokamų grynujų pinigų sumas, apie kurias turi būti informuojamos teisėsaugos institucijos.

Iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos bankų išleistos ir valstybei priklausančios privilegijuotos akcijos pakeičiamos paprastomis vardinėmis. Su tuo susijusios statuto (įstatų) pataisos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar atitinkamo banko valdybos teikimu gali būti registruojamos nesusaukiant visuotinio akcininkų susirinkimo.

56 straipsnis. Kai kurių teisės aktų pripažinimas
netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios:

Lietuvos Respublikos komercinių (akcinių) bankų įstatymą (Žin., 1992, Nr.24-696; 1994, Nr.43-775, Nr. 55-1048);

Lietuvos Respublikos laikinąjį įstatymą "Dėl komercinių

bankų bankroto bylų išskėlimo ir teisminio nagrinėjimo tvarkos ypatumų" (Žin., 1994, Nr. 59-1154);

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos nutarimą "Dėl Lietuvos Respublikos komercinių (akcinių) bankų įstatymo išsigaliojimo tvarkos" (Žin., 1992, Nr.24-697);

Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1992 m. spalio 6 d. nutarimo Nr.I-2928 "Dėl pavedimo 36,60 Lietuvos Respublikos Vyriausybei spręsti kai kuriuos klausimus" 2 punktą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

REPUBLIKOS PREZIDENTAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

—